

ОСНОВИ ПАРАДИГМИ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

І. В. КОЛУПАЄВА, кандидат економічних наук, доцент
(Харківський торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету)

Анотація. З огляду на сучасний стан української економіки потрібно визначити тенденції, інструменти і розробити механізми регуляторної політики держави. Для цього необхідно дослідити концепцію регуляторної політики та визначити тенденції сучасної парадигми регуляторної політики держави. Мета статті – визначити сутність парадигми регуляторної політики держави та висвітлити її особливості на сучасному етапі розвитку. У статті узагальнено основні складові та поняття парадигми як методологічної моделі аналізу. На основі комплексного підходу визначено основні ознаки, властивості, категоріальний ряд парадигми та проаналізовано особливості регуляторної політики держави на кожному етапі розвитку, визначено особливості парадигми сучасної регуляторної політики.

Ключові слова: парадигма, парадигмальна модель, регуляторна політика, парадигма регуляторної політики, державна регуляторна політика.

Сучасний стан української економіки характеризується незавершеністю реформ, недосконалим формуванням економічних інститутів, відсутністю довіри до влади, слабким демократичним розвитком, тому необхідно проаналізувати регуляторну політику держави, її тенденції, інструменти, механізм реалізації. Для цього важливо дослідити концептуальні положення регуляторної політики крізь призму історичних етапів розвитку та визначити особливості й тенденції сучасної парадигми регуляторної політики.

У закордонних і вітчизняних доробках можна знайти праці, присвячені парадигмальному підходу під час дослідження того чи того явища у певному середовищі. В. П. Котенко [1], Ю. В. Яковець [2], О. П. Лучанінова [3] аналізують парадигму у філософії; В. В. Нікітін [4], К. І. Козлов [5], О. В. Молодцов [6] розглядають парадигмальний підхід у публічному управлінні; П. М. Петровський [7] аналізує суспільно-владні відносини через категоріальний ряд парадигми; Л. С. Лісовська, Л. В. Іванець [8] досліджують парадигму конкурентоспроможності підприємства; С. Ф. Голов [9] визначає парадигму бухгалтерського обліку. Проте потрібно про-

довжувати дослідження питання парадигми регуляторної політики держави.

Мета статті – визначити сутність парадигми регуляторної політики держави та висвітлити її особливості на сучасному етапі розвитку.

Задля реалізації сформованої мети доцільно узагальнити накопичені наукові положення про сутність поняття, характеристики елементів парадигми та проаналізувати парадигму регуляторної політики держави.

Поняття «парадигма» з грецької означає «приклад, модель, взірць» [10, с. 465]. Аналіз наукових джерел показав, що поняття «парадигма» не чітко детерміноване, науковці розглядають його через призму таких наукових сфер, як філософія [1, 2, 3], політологія [7], публічне управління. Все частіше поширюється поняття «парадигма» і міцно утверджується у наукових доробках із соціології [11], економіки [8, 12], бухгалтерського обліку [9, 13], менеджменту [14] тощо.

У філософії поняття «парадигма» ввів Г. Бергман, проте глибоко його дослідив американський історик Т. Кун у праці «Структура наукових революцій»: «Парадигма я розумію як визнані усіма наукові до-

сягнення, які протягом визначеного часу дають науковому співтовариству модель постановки проблем і їх розв'язання» [15]. До зміни парадигм Т. Кун зараховував певні теорії, правила, системи, методи, дисциплінарні матриці, символічні конструкції тощо.

У наукових довідково-бібліографічних джерелах, зокрема Філософському енциклопедичному словнику, парадигму визначено як прийнятту певним науковим співтовариством модель постановки та розв'язання проблем, що забезпечує існування наукової традиції [10, с. 465].

Інші енциклопедичні словники [16, 18, 19] парадигму трактують як систему уявлень, характерну для визначення певного етапу розвитку науки, культури, суспільного життя, цивілізації загалом, як сукупність філософських, загальнотеоретичних основ науки. Такі визначення є неповними, адже більш узагальнено тлумачать поняття «парадигма».

У Соціологічному словнику термінів і понять зазначається, що парадигма охоплює сукупність світоглядних, методологічних, теоретичних, методичних передумов і чинників, що уособлюють певні наукові зразки та досягнення на певному етапі знання і розвитку науки. Розкриття понять є важливим саме через призму чинників, умов, середовища, які впливають на певний об'єкт або процес і є різними на кожному етапі розвитку [11, с. 205]. Такому визначенню вже властива комплексність, оскільки в ньому представлено фактори та середовища впливу, які визначають відповідну парадигму на певному етапі розвитку того чи того досліджуваного об'єкта, явища тощо.

В. П. Котенко зазначає, що парадигма є методологічною основою наукової діяльності і формується у ході розвитку наукової діяльності на базі визначених концептуальних, ціннісних, методологічних та інших установок, які їй властиві [1, с. 25]. Очевидно, що для кожного етапу розвитку науки властиві певні характеристики, елементи, фактори, норми, еталони, які й формують методологію пізнання – парадигму.

Схожим є і визначення, яке дає Ю. В. Яковець [2, с. 4], і розуміє парадигму як сис-

тему ідей і теорій, які панують і дають певне бачення світу. Думка авторів В. П. Котенко і Ю. В. Яковець є дещо схожою, бо поняття «парадигма» вони розуміють як методологію наукового пізнання певного явища, об'єкта, сфери тощо.

О. П. Лучанінова представляє парадигму як «ціннісно-сміслову ядро, стрижневу лінію, яка відображає глибинну онтологічно-філософську основу» [3, с. 113]. Хоча це визначення є дещо обмеженим, проте підкреслює комплексність системи наукового пізнання, глибинність дослідження складових процесу, явища, що має бути враховано у подальшому для визначення парадигми державної регуляторної політики.

П. М. Петровський вважає, що парадигма – це система знань і цінностей, що визначає пріоритети у виборі цілей і засобів їх досягнень, система цілісного осмислення пізнавальної та практичної діяльності [7]. Таким чином автор підкреслює концептуальність моделі дослідження і визначає її «категоріальний ряд – структурні елементи: концепція, мотив, мета, метод, ресурс, засіб, спосіб дії» [7]. Проте більше ці структурні елементи автор не досліджував, лише акцентував увагу на вивченні парадигми суспільно-владних відносин.

Суттєве місце парадигма або парадигмальна модель посідає і у наукових дослідженнях з публічного управління.

В. В. Нікітін [4] визначає парадигмальну модель, як модель (уявний образ реальних відносин) наукової діяльності (пізнання), що містить у своєму складі теоретичні стандарти, критерії оцінювання дослідницької практики, методологічні норми, зразки розв'язання проблем і загальний світогляд. Отже, парадигму автор розуміє як модель наукового пізнання, що властиве і поняттю у наукових доробках із філософії [1, 2]. Ми не поділяємо думку цього автора щодо структурних елементів парадигми, адже такі складові, як критерії оцінювання, зразки розв'язання проблем, методологічні норми більше характерні розробці механізму певного процесу. У дослідженні розглянута парадигмальна модель державного управління,

а отже, і ці характеристики властиві розробці механізму державного управління. Підтримуємо думку П. М. Петровського [7], який визначає класичні структурні елементи парадигмальної моделі, адже саме через них може бути комплексно досліджено процес, явище, відносини тощо.

К. І. Козлов [5] визначає, що парадигма є складовою теорії державного управління поряд із концептом і політико-адміністративною системою. Не можемо погодитися з цим положенням, адже парадигма є концептуальною моделлю пізнання відносин, теорій тощо. Підтримуємо думку Р. Стілмана, який визначив, що «політико-адміністративна система впливає із прийнятого у цьому суспільстві концепту, державного управління, а цей концепт, у свою чергу, базується на парадигмі державного управління» [20]. Хоча ці дослідження проводяться у сфері публічного управління, очевидно те, що парадигма є базовою концепцією пізнання, а отже, формує певний концепт, систему тощо.

О. В. Молодцов визначив парадигму як цілісну систему знань, ідей, принципів і соціальних цінностей, з'ясував ідеї та концепції, які стали основою процесу її формування [6, с. 24]. Погоджуємося з тим, що парадигма є системою певних знань, ідей, принципів, які її формують. Розроблена О. В. Молодцовим парадигма «сітьового суспільства (сітьова парадигма територіального розвитку)» визначає особливості взаємодії влади та суспільства у сучасних умовах і враховує тенденції децентралізації, актуалізацію публічного управління, що у подальшому має бути враховано під час визначення особливостей сучасної парадигми регуляторної політики держави.

Заслуговує на увагу думка авторів, які визначили, що «класична парадигма характеризується практикоорієнтованістю» [21, с. 69]. Погоджуємося з цим положенням і вважаємо, що доцільно його врахувати під час опису парадигми державної регуляторної політики.

Побудова суспільних відносин на демократичних засадах і перехід до публічного управління привернув увагу дослідників

[22] до засад «комунікативної парадигми». Л. В. Хашиєва [22, с. 98] аналізує комунікативну парадигму через призму інтерсуб'єктивності, коли управління відбувається на партнерських засадах, на взаєморозумінні та довірі, що характерно для демократичного суспільства та переходу до публічного управління.

В. Парсонс у фундаментальному дослідженні «Публічна політика» охарактеризував парадигму публічної політики: «...жодна теорія чи модель не є адекватною для пояснення усієї складності вироблення і здійснення публічної політики в сучасній державі. Аналітик має погодитися із плюралістичною природою дослідження» [23, с. 81]. І це очевидно, адже сучасне суспільство характеризується відкритістю, нестабільністю, нелінійністю розвитку, що ускладнює розробку ідеальної моделі регуляторної політики держави.

Поняття «парадигма» широко використовується і в економіці, зокрема під час аналізу підприємництва та бізнесу [14], конкурентоспроможності [8], бухгалтерського обліку [9, 13] тощо.

В. К. Бабайлов визначає парадигму, як «коротко виражена, незмінна протягом тривалого відрізка часу специфічна словесна модель, вірець поведінки, спосіб взаємодії, взаємодії двох субстанцій» [14, с. 10]. Ці дві субстанції автор розуміє як бізнес і підприємство і визначає нову парадигму підприємництва як «вкладення коштів в організацію дослідництва та впровадження нововведень» [14]. На нашу думку, словесна парадигмальна модель узагалі обмежує ґрунтовне вивчення певних відносин (процесу) і не розкриває усієї глибини через практичні закономірності, фактори, цінності тощо.

Під час дослідження конкурентоспроможності підприємства Л. С. Лісовська, Л. В. Іванець [8, с. 144] парадигму трактують сукупність концепцій, підходів і поглядів на проблему, що визначають концептуальні моделі та схеми теоретичного розуміння та прикладного застосування. Таке визначення сформоване на засадах комплекс-

ності та системності, оскільки робиться акцент на одночасному розгляді теорії та практики.

В. В. Сафонов [12], досліджуючи парадигму політики доходів населення, визначив структуру парадигми через призму цілей, методів, методичних підходів, способів, засобів, принципів, функцій, суб'єктів, об'єктів. Власного визначення поняття «парадигма» автор не надав, але визначив оновлену парадигму політики доходів через «системне дерегулювання ринкових процесів, спрямованих на удосконалення факторного формування доходів, їх оптимальний перерозподіл через державний бюджет» [12, с. 137]. Автор більше акцентує увагу на оптимізації доходів населення через соціальну складову, а саме реалізацію соціальних програм, залучення спільноти, соціальних фондів для забезпечення добробуту населення. Проте, на наш погляд, такі заходи є дещо пасивними і, враховуючи тенденцію щодо інтеграції України до Європейської спільноти, політика доходів населення з боку держави має бути направлена все-таки на підвищення рівня життя та добробуту населення до європейського рівня, на детінізацію доходів населення. Така активна позиція буде сприяти не тільки збільшенню доходів і по-

кращенню добробуту населення, а й оптимізації дохідної частини бюджету та економічному зростанню.

М. М. Шигун [13] підтримує ідеї зміни парадигм Т. С. Куна [15] і зазначає, що «парадигма являє собою історично сформовану систему уявлень, поглядів та понять, що відображають стан розвитку явища у певному соціокультурному середовищі» [13, с. 135]. Поділяємо думку автора щодо цього визначення. М. М. Шмигун [13] у дослідженні виокремив такі структурні елементи парадигми, як мета, завдання, предмет, техніка, стандарти, методи оцінки. У дослідженні аналіз парадигми проводиться лише з погляду теорії бухгалтерського обліку.

С. Ф. Голов [9], досліджуючи сучасну парадигму бухгалтерського обліку, характеризує парадигму «як симбіоз трьох складових: адміністративних і ринкових концепцій; національних і міжнародних стандартів; юридичної та економічної моделі». Незважаючи на те, що це визначення дещо обмежене, проте автор підкреслює концептуальність і практикоорієнтованість парадигми, що досить важливо.

Узагальнимо теоретичний аналіз поняття парадигми і результати представимо у табл. 1.

Таблиця 1

Тлумачення поняття «парадигма» у наукових доробках

Автори	Визначення	Особливості / властивості
Енциклопедії, словники		
Філософський енциклопедичний словник [10, с. 465]	Прийнята певним науковим співтовариством модель постановки та розв'язання проблем, що забезпечує існування наукової традиції	
Новий словник іншомовних слів [16, с. 450]	Система уявлень, характерна для визначення певного етапу розвитку науки, культури, суспільного життя	Система понять і уявлень
Великий тлумачний словник сучасної української мови [18, с. 726]	Система уявлень, характерна для визначення певного етапу розвитку науки, культури, цивілізації у цілому	
Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання [19, с. 415]	Сукупність філософських, загальнотеоретичних основ науки; система понять і уявлень, які властиві певному періодові розвитку науки, культури, цивілізації; теоретико-методологічна модель	Система понять і уявлень, теоретична модель, концепція

Продовж. табл. 1

Автори	Визначення	Особливості / властивості
Великий тлумачний словник сучасної української мови [17, с. 450]	Сукупність філософських, загальнотеоретичних і мета теоретичних основ науки; система уявлень, характерна для визначення етапу розвитку науки, культури, суспільного життя; той чи той приклад або показовий випадок концепції чи теоретичного підходу	Система понять і уявлень, теоретична модель, концепція
Соціологія: словник термінів і понять [17, с. 205]	Парадигма охоплює сукупність світоглядних, методологічних, теоретичних, методичних передумов і чинників, що уособлюють певні наукові зразки та досягнення на певному етапі знання і розвитку науки	Розкриття понять через призму чинників, умов, середовища
Філософія		
В. П. Котенко [1, с. 25]	Зазначає, що парадигма служить методологічною основою наукової діяльності та формується у ході розвитку наукової діяльності на базі визначених концептуальних, ціннісних, методологічних та інших установок, які їй властиві	Фундаментально досліджено методологічну основу парадигми
Ю. В. Яковець [2, с. 3]	Система ідей і теорій, які панують і дають певне бачення світу	Підкреслюється системність парадигми
О. П. Лучанінова [3, с. 113]	Ціннісно-сміслові ядро, стрижнева лінія, яка відображає глибинну онтологічно-філософську основу	Підкреслює комплексність системи наукового пізнання, глибинність дослідження складових процесу, явища
П. М. Петровський [7]	Система знань і цінностей, що визначає пріоритети у виборі цілей і засобів їхніх досягнень, система цілісного осмислення пізнавальної та практичної діяльності	Підкреслюється концептуальність моделі дослідження, визначено категоріальний ряд – структурні елементи парадигми; акцент на парадигмі суспільно-владних відносин
Публічне управління		
В. В. Нікітін [4]	Модель (уявний образ реальних відносин) наукової діяльності (пізнання), що містить у своєму складі теоретичні стандарти, критерії оцінювання дослідницької практики, методологічні норми, зразки вирішення проблем і загальний світогляд	Розглядається з погляду моделі наукового пізнання, визначено структурні елементи механізму державного управління, які не властиві парадигмі загалом
К. І. Козлов [5]	Парадигма є складовою теорії державного управління поряд з концептом і політико-адміністративною системою	Визначення дещо обмежує глибинність і концептуальність поняття
О. В. Молодцов [6, с. 24]	Цілісна система знань, ідей, принципів і соціальних цінностей, ідеї та концепції, які стали основою процесу її формування	Розглядається сітьова парадигма територіального розвитку, ураховано децентралізацію та актуалізацію публічного управління
Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін та ін. [21, с. 69]	Визначення терміна відсутнє	Парадигма характеризується практикоорієнтованістю
Л. В. Хашиєва [22, с. 98]	Визначення терміна відсутнє	Охарактеризовано комунікативну парадигму через призму інтерсуб'єктивності, коли управління відбувається на партнерських засадах, на взаєморозумінні та довірі

Продовж. табл. 1

Автори	Визначення	Особливості / властивості
Економіка		
Л. С. Лісовська, Л. В. Іванець [8, с. 144]	Сукупність концепцій, підходів і поглядів на проблему конкурентоспроможності, що визначають концептуальні моделі та схеми теоретичного розуміння та прикладного застосування	Ураховано комплексність, системність у поєднанні теорії і практики; розглянуто тільки під кутом конкурентоспроможності підприємства
В. К. Бабайлов [14, с. 10]	Коротко виражена, незмінна протягом тривалого відрізка часу специфічна словесна модель, взрець, приклад поведінки, спосіб взаємодії, взаємодії двох субстанцій	Словесна парадигмальна модель не розкриває усієї глибини через усунення практичних закономірностей, факторів тощо
В. В. Сафонов [12, с. 137]	Власне визначення відсутнє	Визначено оновлену парадигму політики доходів населення через «системне дерегулювання ринкових процесів»
М. М. Шигун [13, с. 135]	Історично сформована система уявлень, поглядів і понять, що відображають стан розвитку явища у певному соціокультурному середовищі	Підтримує ідеї зміни парадигм; досліджено структурні елементи парадигми: мета, завдання, предмет, техніка, стандарти, методи оцінки, але з погляду теорії бухгалтерського обліку
С. Ф. Голов [9]	Симбіоз трьох складових: адміністративних і ринкових концепцій; національних і міжнародних стандартів; юридичної та економічної моделі	Актуалізовано концептуальність і практикоорієнтованість парадигми, проаналізовано з погляду бухгалтерського обліку

Авторська дефініція базується на комплексному підході та визначає основні ознаки визначень, представлених у табл. 1. Отже, парадигма, у тому числі регуляторної політики, може бути представлена як система, яка характеризується теоретичними законами, категоріями, стандартами, методами, і є практикоорієнтованою.

Після аналізу поняття парадигми доцільно, на нашу думку, провести парадигмальний аналіз регуляторної політики держави з урахуванням особливостей розвитку економіки.

Влучно визначив О. М. Чечель [24], що «за основу класифікації типів економічної системи можна взяти тип державного управління». Отже, тип економічної системи та стан її розвитку визначають особливості економічної політики загалом і регуляторної політики держави зокрема.

Економіка радянських часів характеризувалася закритістю адміністративної си-

стеми, низьким рівнем щодо змін в економічному середовищі, низьким впливом громадськості на діяльність державних органів влади. Розпад радянської системи став передумовою щодо зміни парадигми державного регулювання економіки України, яка обрала шлях соціально-ринкової трансформації.

З прийняттям незалежності України держава обрала ринковий шлях розвитку економіки, який визначав нову роль держави у регулюванні економікою, яка була б направлена на побудову ринкової економіки на основі розвитку конкурентоспроможного виробництва та забезпечення гідного рівня життя населення.

У процесі державного економічного регулювання формується економічна роль держави, яка полягає у виконанні нею економічних функцій і залежить від характеру дії економічних законів, від обраної країною основної соціально-економічної мети, типу відтворення, економічного потенціалу та інших факторів [25].

Після оголошення Акта незалежності України почався новий етап розвитку не тільки економіки національного господарства, а й формування нового погляду на державну політику.

I етап. 1998–2002 рр. Указом Президента України «Про усунення обмежень, що стримують розвиток підприємницької діяльності» [26] було визначено дерегулювання одним із пріоритетних напрямів реформування державного управління економікою. Актуалізації набуло обмеження втручання державних органів у підприємницьку діяльність.

Відхід від принципів командно-адміністративної економіки спричинив зміни принципів державного регулювання економіки та формування нової ролі держави у сфері господарських відносин. З розвитком ринкових відносин поступово змінюється і роль держави, функції якої поступово переходять з адміністративного контролю до державного регулювання економікою.

Протягом 1998–2002 рр. державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності здійснювалася на підставі таких нормативно-правових актів:

- Указ Президента України від 3 лютого 1998 р. № 79 «Про усунення обмежень, що стримують розвиток підприємницької діяльності»;
- Указ Президента України від 23 лип-

ня 1998 р. № 817 «Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності»;

- Указ Президента України від 22 січня 2000 р. № 89 «Про запровадження єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 767 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо підготовки обґрунтування проектів регуляторних актів»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 31 липня 2000 р. № 1182 «Про затвердження Положення про порядок підготовки проектів регуляторних актів».

Отже, зміни в народному господарстві України стали поштовхом для розробки реформи державного управління, що потребувало перегляду сценаріїв розвитку економіки. Центр перспективних досліджень України [27] 1999 р. запропонував провести регуляторну реформу в Україні та представив параметри економічної політики за двома сценаріями розвитку:

- 1) оптимістичний (проведення реформи державного управління);
- 2) песимістичний (нездійснення реформи, збереження радянської системи державного управління).

Напрями двох сценаріїв розвитку державного регулювання економіки наведено у табл. 2.

Таблиця 2

**Регуляторна реформа в Україні на 1999–2000 рр.
за двома сценаріями розвитку**

Оптимістичний сценарій розвитку	Песимістичний сценарій розвитку
Реформа державного управління	Збереження радянської системи державного управління
Встановлення жорстких бюджетних обмежень для підприємств	Пряме та непряме (через податкові пільги та взаємозаліки) субсидування нежиттєздатних підприємств
Удосконалення системи виконання бюджету	Непідконтрольність бюджетних потоків Міністерству фінансів України
Зниження адміністративних бар'єрів для бізнесу	М'яка грошова політика
Радикальне зменшення податкового тиску	Збільшення податкового тиску
Швидка та прозора приватизація великих підприємств	Зведення нових адміністративних бар'єрів, постійне державне втручання і функціонування ринків

Отже, регуляторна реформа 1999–2000 рр. мала створити нову ринкову систему регулювань, яка якісно відрізнялася від системи державного регулювання командно-адміністративної економіки. Відмінність базувалась на різниці таких характеристик, як сис-

тема, управління, засоби тощо. Порівняємо командно-адміністративну парадигму державного регулювання економіки та демократичну парадигму державного регулювання економіки (табл. 3).

Таблиця 3

Порівняльна характеристика командно-адміністративної парадигми та демократичної парадигми регуляторної політики держави

Критерії	Командно-адміністративна парадигма державної регуляторної політики	Демократична парадигма державної регуляторної політики
Система	Централізація, централізоване регулювання	Децентралізація
Управління	Адміністративний контроль	Державне регулювання
Суспільство	Закрите	Відкрите
Тип проведення реформ	Волевиявлення державних органів влади	Комунікативність, діалог із суспільством
Коунікативність	Відсутність гнучкості, тривалість реагування на зміни	Гнучкість, швидкість отримання результатів
Регуляторна політика	Адміністративний тиск, жорстке підпорядкування	Помірне регулювання ринкових процесів, дерегулювання

Процес заміни адміністративної економіки ринковою через зміну форм господарювання, форм власності став передумовою для обрання оптимістичного сценарію розвитку, який характерний для економіки ринкового типу. Характерними напрямками регуляторної політики тих часів стало:

- досягнення фінансової збалансованості підприємств;
- посилення уваги до приватного бізнесу;
- запровадження жорстких бюджетних обмежень;
- удосконалення організації виконання бюджету;
- зменшення податкового тиску;
- зниження адміністративних бар'єрів для бізнесу;
- реформування системи державного управління.

Проте корегування адміністративної системи того періоду стало дійсно проблемою. Перехід на нову форму державного регулювання потребував часу. Андерс Ослунд [28] у своїй книзі «Україна: що пішло не так і як це виправити» зазначив: «Україна все ще

сповідує радянські принципи управління, яке характеризується бюрократією і неефективністю регуляторної політики. Навіть 2015 р. Україна остаточно не розірвала зв'язки з радянським минулим.

Поступовий перехід від командно-адміністративного регулювання до запровадження регуляторної політики почав відбуватися через розробку нових нормативно-правових актів і визначення нової регуляторної політики держави.

II етап. 2002–2010 рр. Значним кроком у запровадженні регуляторної політики стало прийняття Закону України № 1160-IV від 11.09.2003 р. «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», в якому було зазначено фундаментальні принципи та механізм регуляторної політики.

«Не можна сказати, що прийняття Закону України «Про основи державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» було очікуваним у суспільстві явищем. Натомість скажемо прямо: держава, громада і навіть еліта нашого суспільства

не були готові до появи подібного системотвірного акта» [29]. Разом із тим прийняття цього законодавчого акта забезпечило законодавче закріплення таких важливих принципів регуляторної політики, як відкритість, паритетність між органами влади та суб'єктами господарювання, які стали підґрунтям до запровадження державного регулювання на основі демократичних засад.

Незважаючи на прогресивні новації цього нормативно-правового акта, було виявлено ряд проблем, які перешкоджають проведенню ефективної регуляторної політики, з-поміж яких:

- 1) відсутність нормативно-правових актів, необхідних для повноцінної реалізації закону;
- 2) невизначеність порядку прийняття рішень щодо оперативного врегулювання надзвичайних економічних ситуацій, при виникненні яких немає часу на дотримання регуляторних процедур (наприклад, коли йдеться про необхідність приведення актів міської ради у відповідність до вимог чинного законодавства);
- 3) відсутність чітко прописаної відповідальності за невиконання встановлених законом процедур;
- 4) обмеженість інформаційного та методологічного матеріалу;
- 5) непоінформованість щодо необхідності застосування найбільш оптимальних підходів для формування нормативно-правової бази відповідно до вимог ринкової економіки;
- 6) брак компетентних фахівців, здатних професійно готувати аналіз регуляторного впливу;
- 7) відсутність фінансового забезпечення всього регуляторного процесу;
- 8) нестача в місцевих бюджетах коштів для здійснення відстеження (моніторингу) регуляторного впливу прийнятих актів;
- 9) невключення в регуляторний процес громадських інститутів;
- 10) недостатня активність громадськості [29].

Аби забезпечити реалізацію Закону № 1160-IV, Кабінет Міністрів України прийняв низку додаткових нормативно-правових актів:

- Постанову Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2004 р. № 150 «Про офіційне оприлюднення регуляторних актів, прийнятих місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами центральних органів виконавчої влади та їх посадовими особами, і внесення змін до Порядку оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади»;

- Постанову Кабінету Міністрів України від 3 березня 2004 р. № 226 «Про затвердження Положення про апеляційну регуляторну комісію»;

- Постанову Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта»;

- Постанову Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 14 квітня 2004 р. № 471 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта Національного банку України»;

- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 березня 2004 р. № 152-р «Про підготовку та оприлюднення щорічної інформації Кабінету Міністрів України про здійснення державної регуляторної політики органами виконавчої влади».

Отже, особливістю цього етапу розвитку регуляторної політики є законодавче закріплення сутності, принципів, механізму, методики регуляторної політики держави (правове регулювання).

III. Етап розпочався з 2011 р. Цей етап розвитку економіки характеризується глобалізацією та інтеграцією у світовий простір. Економіка України є відкритою. Разом із додатковими можливостями розвитку одночасно відкрита економіка стає вразливою до екзогенних факторів, країни з нестійким економічним зростанням є більш вразливими. Отже, економіка України, яка характеризується як відкрита, у більшій мірі схильна до впливу зовнішнього середовища.

Ханс-Хенінг Шредер зазначав, що вихід країни на світовий ринок неможливий без протекціоністських заходів. Для позитивного

впливу глобалізаційних процесів на національне господарство актуальним є питання зміцнення економічної позиції країни на світовому ринку, що неможливе без державного регулювання економіки. Україна є суб'єктом глобалізації і свої власні позиції може покращити шляхом державного регулювання економіки, направлено на підтримку та захист національної економіки з метою забезпечення економічного зростання, гідного рівня життя населення та економічної безпеки.

Формування регуляторної політики у «глобалізаційних умовах посилює актуальність забезпечення необхідного рівня інтеграційних зв'язків» [30, с. 233] вітчизняної економіки зі світовою для забезпечення своєї власної економічної стабільності.

На думку Андерс Ослунд [28], ганебним є той факт, що, за статистикою Світового банку, 2013 р. Україна була на 20 % біднішою, ніж 1990 р. Одним із факторів економічного падіння, на думку автора, є «неефективне державне управління».

За даними Світового банку, Україна посіла 106 місце за показником ВВП на душу населення, що значно нижче, ніж у інших пострадянських країнах [31].

Нобелівський лауреат з економіки Енгус Дітон [32], який займався проблемою добробуту населення, визначив, що для досягнення економічного зростання необхідно підвищувати дієздатність держави, а не використовувати економічну допомогу інших організацій, що ніяким чином не покращує стан національної економіки. Отже, можна стверджувати, що сучасна регуляторна політики держави виявилася неефективною.

За Конституцією, Україна є демократичною державою. Серед головних засад демократичного суспільства необхідно зазначити верховенство права, наявність фундаментальних прав і свобод людини, розуміння людини як абсолютної цінності, пріоритетність інтересів людини над будь-якими іншими. Отже, загальнолюдські цінності є основою демократичного суспільства. У світі сучасних реформ в Україні «...усі перетворення здійснюються за рахунок людини. У першому півріччі реальна зарплата знизилася на 23,9 %» [33]. Це є недопустимим і свідчить про низьку ефективність проведених реформ. Для багатьох людей добробут в Україні залишається недоступним.

У цій площині варто згадати думку Людвіга Ерхарда, який зазначив: «Ринкова економіка виправдана з господарського та морального погляду тільки доти, поки вона повніше і краще, ніж яка-небудь форма економіки, забезпечує оптимальне задоволення потреб усього народу, коли вона максимально наділяє номінальні доходи громадян реальною купівельною спроможністю» [34, с. 123]. Акцент у цьому випадку робиться не на збагаченні окремих верств населення або індивідів, а на оптимальному задоволенні потреб усього населення країни, що і є природно для демократичного суспільства.

У контексті економічної парадигми державного управління колектив авторів [21, с. 483] стверджує: «Швидке економічне зростання не забезпечує задоволення основних матеріальних потреб значної кількості населення, не створює сприятливого соціально-духовного клімату, не розв'язує проблем екології, культури, освіти, особистої безпеки та суспільної моралі, тобто не забезпечує автоматичного покращення якості життя. Цільовими орієнтирами економічного та соціального розвитку є розв'язання проблем життєдіяльності людини (особи)».

Отже, регуляторна політика держави має право на існування, коли ґрунтується на положенні «добробут для всіх», покращення якості життя населення, що відповідно полягає у забезпеченні економічних, законодавчих, соціальних та інших умов.

Повертаючись до питання інтеграції України в Європейське співтовариство, С. Науменкова зазначає: «Формування нової фінансової архітектури... посилює актуальність забезпечення необхідного рівня інтеграційних зв'язків вітчизняного фінансового сектора зі світовою фінансовою системою з метою підтримання власної фінансової стабільності» [35, с. 13].

Паралельно із прагненням України інтегруватись у Європу слід системно переглянути правове забезпечення державної регу-

ляторної політики відповідно до міжнародно-правових документів Ради Європи: Додаткового протоколу до Європейської хартії місцевого самоврядування; Європейської хартії міст II; Маніфесту нового урбанізму; Європейської хартії регіональної демократії (проект). Ці документи стануть підґрунтям для забезпечення децентралізації влади, посилення ролі місцевого самоврядування, утвердження принципів демократії.

Проте важливим залишається питання регуляторної політики щодо впорядкування національних норм, стандартів, положень. Усі ці положення мають бути наближеними до європейських, адже тільки за таких умов можна забезпечити конкурентоспроможність України, економічну безпеку національного народного господарства.

Виходячи із сучасної парадигми регуляторної політики держави, метою регуляторної політики має стати посилення інтеграційних зв'язків національної економіки зі світовим господарством і одночасне забезпечення національної економічної безпеки, економічного зростання та покращення якості життя населення. Регуляторна політика держави має базуватися на принципах соціального партнерства, довіри, соціальної відповідальності усіх суб'єктів.

За результатами проведеного дослідження узагальнено основні складові та поняття парадигми як методологічної моделі аналізу, проаналізовано особливості регуляторної політики держави на кожному етапі розвитку, визначено особливості парадигми сучасної регуляторної політики.

Складність і комплексність парадигмальної моделі регуляторної політики держави зумовлюють необхідність у подальшому дослідження факторів і середовищ впливу, а також практичних механізмів реалізації регуляторної політики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Котенко В. П. Парадигма как методология научной деятельности / В. П. Котенко // Библиосфера. – 2006. – № 3. – С. 21–25.
2. Яковец Ю. В. Формирование постиндустриальной парадигмы: истоки и перспективы / Ю. В. Яковец // Вопросы философии. – 1997. – № 1. – С. 3.
3. Лучанинова О. П. Духовно-культурна домінанта української виховної парадигми у I чв. XXI століття / О. П. Лучанинова // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – 2015. – № 3 (66). – С. 110–120.
4. Нікітін В. В. Концептуальні засади «діалогічної» моделі державного управління [Електронний ресурс] / В. В. Нікітін // Державне будівництво. – 2007. – № 1 (2). – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2007_1\(2\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2007_1(2)_8). – Назва з екрана.
5. Козлов К. І. Теорія державного управління: парадигми, концепти та системи [Електронний ресурс] / К. І. Козлов // Державне будівництво. – 2013. – № 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2013_1_8. – Назва з екрана.
6. Молодцов О. В. Сітьова парадигма територіального розвитку : сутність, логіка впровадження : автореф. дис ... д-ра наук з держ. управління: 25.00.01 / О. О. Молодцов. – К. : [б. в.], 2010. – 36 с.
7. Петровський П. М. Парадигма як модель дослідження суспільно-владних відносин [Електронний ресурс] / П. М. Петровський. // Державне будівництво. – 2008. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2008_2_58. – Назва з екрана.
8. Лісовська Л. С. Сучасна парадигма конкурентоспроможності підприємства / Л. С. Лісовська, Л. В. Іванець // Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: Проблеми економіки та управління. – 2009. – № 640. – С. 143–149.
9. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік: спогади про майбутнє [Електронний ресурс] / С. Ф. Голов. – Режим доступу: <http://www.probusiness.in.ua/publications/22>. – Назва з екрана.

10. Філософський енциклопедичний словник : енциклопедія / голов. ред. В. І. Шинкарук ; НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. – К. : Абрис, 2002. – 742 с.
11. Словник соціологічних термінів і понять / за ред. Є. А. Біленького, М. А. Козловця. – К. : Кондор, 2006. – 372 с.
12. Сафонов В. В. Формування нової парадигми доходів населення в Україні / В. В. Сафонов // Вісник Сумського НАУ. Серія: Економіка та менеджмент. – 2014. – 8 (61). – С. 132–138.
13. Шигун М. М. Парадигмальний розвиток системи бухгалтерського обліку / М. М. Шигун // Часопис економічних реформ. – 2013. – № 3 (11). – С. 134–139.
14. Бабайлов В. К. Предпринимательство: концепция новой парадигмы / В. К. Бабайлов // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. – 2013. – № 1. – С. 9–13.
15. Кун Т. Структура научных революций / Кун Т. ; пер. с англ. И. З. Налетова. – М. : Прогресс, 1975. – 278 с.
16. Новий словник іншомовних слів: близько 40000 слів і словосполучень / Л. І. Шевченко, О. І. Ніка, О. І. Хом'як, А. А. Дем'янюк ; за ред. Л. І. Шевченко. – К. : АРІЙ, 2008. – 672 с.
17. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.
18. Великий тлумачний словник сучасної української мови / кер. вид. проекту П. М. Мовчан, В. В. Німчук, В. Й. Кліячак. – К. : Дніпро, 2009. – 1332 с.
19. Бибики С. П. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання / С. П. Бибики, Г. М. Сюта ; [за ред. С. Я. Єрмоленко]. – Х. : Фоліо, 2006. – 622 с.
20. Stillman, Richard J. Public administration : concepts and cases / Richard J. Stillman. – II [9-th ed., International ed.]. – Boston, Mass. ; United Kingdom : Wadsworth Cengage Learning, 2010. – 507 p.
21. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. – К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 564 с.
22. Хашиєва Л. В. Теоретичні основи модернізації системи державного управління на засадах комунікативної парадигми / Л. В. Хашиєва // Актуальні проблеми державного управління. – № 1 (41). – 2012. – С. 98–105.
23. Парсонс Вейн Публічна політика: вступ до теорії й практики аналізу політики : [пер. з англ.] / Вейн Парсонс. – К. : ВД «Киево-Могилянська академія», 2006. – 549 с.
24. Чечель О. М. Тип економічної системи як чинник економічної політики держави [Електронний ресурс] / О. М. Чечель // Державне будівництво. – 2009. – № 2. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2009-2/doc/2/16.pdf>. – Назва з екрана.
25. Основи економічної теорії : підручник / С. В. Мочерний, В. Г. Скотний, О. А. Устенко та ін.; [за ред. С. В. Мочерного]. – Тернопіль : АТ «Тарнекс», 1993. – 686 с.
26. Про усунення обмежень, що стримують розвиток підприємницької діяльності [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 03.02.1998 № 79/98 // Верховна Рада України : офіційний сайт. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
27. Регуляторна реформа в Україні: успіхи та розчарування першого року [Електронний ресурс] // Вісник центру: інформаційний бюлетень Міжнародного цент-

- ру перспективних досліджень. – 1999. – Число 13 від 09 серпня. – Режим доступу: http://old.icps.com.ua/files/articles/31/43/nl_ukr_19990809_0029.pdf. – Назва з екрана.
28. Anders Åslund *Ukraine: What Went Wrong and How to Fix It*. – 2015. – 274 p.
29. Черненко Є. Як проходить регуляторна реформа в місті Харкові [Електронний ресурс] / Є. Черненко. – Режим доступу: http://www.ucipr.kiev.ua/publications/iak-prokhodit-reguliatorna-reforma-v-misti-kharkovi/lang/tab02/view_print. – Назва з екрана.
30. Канцір І. А. Інституційна структура та архітектура фінансової системи в умовах глобалізації / І. А. Канцір // Європейські перспективи. – 2012. – № 4 (2). – С. 229–234.
31. Інформація щодо ВВП на душу населення [Електронний ресурс] // Світовий банк : офіційний сайт. – Режим доступу: <http://data.worldbank.org>. – Назва з екрана.
32. Экономика отдельного человека. Чем известен лауреат Нобелевской премии Энгус Дитон [Электронный ресурс]. – Режим доступу: <https://meduza.io/feature/2015/10/12/ekonomika-otdelnogo-cheloveka>. – Назва с екрана.
33. Гальчинський А. Українське колесо в стратегії – це те, чого нам весь час бракує [Електронний ресурс] / А. Гальчинський. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/macrolevel/anatoliy-galchinskiy-ukrayinske-koleso-v-strategiyi-ce-te-chogo-nam-ves-chas-brakuje-.html>. – Назва з екрана.
34. Эрхард Л. Дискуссия с Эриком Нелтингом на митинге СДПГ в цирке «Альтхофф» / Эрхард Л. // Эрхард Э. Полвека размышлений. Речи и статьи. – М. : Руссико : Ордынка, 1993. – С. 116–130.
35. Науменкова С. Формування нової фінансової архітектури: основні питання та можливі виклики для України / С. Науменкова // Вісник НБУ. – 2010. – № 1. – С. 8–13.

REFERENCES

1. Kotenko V. P. *Byblyosfera*, 2006, no. 3, pp. 21–25.
2. Yakovets Yu. V. *Voprosy fylosofyy*, 1997, no. 1, p. 3.
3. Luchaninova O. P. *Dukhovnist' osobystosti: metodolohiya, teoriya i praktyka*, 2015, no. 3 (66), pp. 110–120.
4. Nikitin V. V. *Derzhavne budivnytstvo*, 2007, no. 1 (2), Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2007_1\(2\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2007_1(2)_8).
5. Kozlov K. I. *Derzhavne budivnytstvo*, 2013, no. 1, Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2013_1_8.
6. Molodtsov O. V. *Sit'ova paradyhma terytorial'noho rozvytku: sutnist', lohika vprovadzheniya: avtoref. dys ... d-ra nauk z derzh. upravlinnya (25.00.01)* [Cross-border spatial development paradigm: the nature, logic implementation: Author. dis ... Dr Sciences of state. management (25.00.01)]. Kiev, 2010. 36 p.
7. Petrovs'kyi P. M. *Derzhavne budivnytstvo*, 2008, no. 2, Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2008_2_58.
8. Lisov'ska L. S. *Visnyk Natsional'noho universytetu «L'viv'ska politekhnika»: Problemy ekonomiky ta upravlinnya*, 2009, no. 640, pp. 143–149.
9. Holov S. F. *Bukhhalters'kyi oblik: spohady pro maybutnye* [Accounting: A Memoir of the Future], Available at: <http://www.pro-business.in.ua/publications/22>.
10. Shynkaruk V. I. (Ed) *Filosofs'kyi entsyklopedychnyy slovnyk: entsyklopedyya* [Philosophical Encyclopedic Dictionary, Encyclopedia]. Kiev: Abrys, 2002. 742 p.

11. Bilen'koho Ye. A., Kozlovtsya M. A. (Ed) *Slovnnyk sotsiologichnykh terminiv i ponyat'* [Dictionary of sociological terms and concepts]. Kiev: Kondor, 2006. 372 p.
12. Safonov V. V. *Visnyk Sums'koho NAU. Seriya: Ekonomika ta menedzhment*, 2014, no. 8 (61), pp. 132–138.
13. Shyhun M. M. *Chasopys ekonomichnykh reform*, 2013, no. 3 (11), pp. 134–139.
14. Babaylov V. K. *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpryyemnytstva*, 2013, no. 1, pp. 9–13.
15. Kun T. *Struktura nauchnykh revolyutsyy* [Structure of the scientific revolutions]. Moscow: Prohress, 1975. 278 p.
16. Shevchenko L. I. (Ed), Nika O. I., Khom'iak O. I., Dem'ianiuk A. A. *Novyy slovnnyk inshomovnykh sliv: blyz'ko 40000 sliv i slovospoluchen'* [A new dictionary of foreign words: about 40,000 words and phrases]. Kiev: ARIY, 2008. 672 p.
17. Busel V. T. (Ed) *Velykyy tлумachnyy slovnnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy* [Great Dictionary of Modern Ukrainian]. Irpin': Perun, 2009. 1736 p.
18. Movchan P. M., Nimchuk V. V., Kliyachak V. Y. (Ker. Vyd. proektu) *Velykyy tлумachnyy slovnnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy* [Great Dictionary of Modern Ukrainian]. Kiev: Vmdavnytstvo "Dnipro", 2009. 1332 p.
19. Bybyk S. P., Syuta H. M., Yermolenko S. Ya. (Ed) *Slovnnyk inshomovnykh sliv: tлумachen-nya, slovovvorenniya ta slovovzhyvannya* [The dictionary of foreign words: interpretation, word formation and usage]. Kharkiv: Folio, 2006. 622 p.
20. Stillman, Richard J. *Public administration: concepts and cases*. Boston, Mass. ; United Kingdom: Wadsworth Cengage Learning, 2010. 507 p.
21. Kovbasyuk Yu. V., Vashchenko K. O., Surmin Yu. P. [ta in.] *Derzhavne upravlinnya* [Governance]. Kiev: Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrayiny, 2012, t. 1. 564 p.
22. Khashyyeva L. V. *Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnya*, 2012, no. 1 (41), pp. 98–105.
23. Parsons Veyn *Publichna polityka: vstup do teoriiy y praktyky analizu polityky* [Public policy: introduction to the theory and practice of policy analysis]. Kiev: Kyievo-Mohylyans'ka akademiya, 2006. 549 p.
24. Chechel' O. M. *Derzhavne budivnytstvo*, 2009, no. 2, Available at: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2009-2/doc/2/16.pdf>.
25. Mochernyy S. V. (Ed), Skotnyy V. H., Us-tenko O. A. [ta in.] *Osnovy ekonomichnoyi teoriiy* [Foundations of economic theory]. Ternopol': Tarneks, 1993. 686 p.
26. *Pro usunennya obmezhen', shcho strymuyut' rozvytok pidpryyemnyts'koyi diyal'nosti: Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 03.02.1998 no. 79/98* [On removing restrictions that hinder the development of business: Decree of President of Ukraine], Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
27. *Visnyk tsentru: informatsiyyny byuleten' Mizhnarodnoho tsentru perspektyvnykh doslidzen'*, 1999, Available at: http://old.icps.com.ua/files/articles/31/43/nl_ukr_19990809_0029.pdf.
28. Anders Åslund *Ukraine: What Went Wrong and How to Fix It*, 2015, 274 p.
29. Chernenko Ye. *Yak prokhodyt' rehulyatorna reforma v misti Kharkovi* [How is regulatory reform in Kharkiv], Available at: http://www.ucipr.kiev.ua/publications/iak-prokhodit-regulyatorna-reforma-v-misti-kharkovi/lang/tab02/view_print.
30. Kantsir I. A. *Yevropeys'ki perspektyvy*, 2012, no. 4 (2). pp. 229–234.

31. *Informatsiya shchodo VVP na dushu nase-lennya* [Information on per capita GDP], Available at: <http://data.worldbank.org>.
32. *Jekonomika ot del'nogo cheloveka. Chem iz-vesten laureat Nobelevskoj premii Jengus Diton* [The economy of the individual. The famous Nobel laureate Angus Deaton], Available at: <https://meduza.io/feature/2015/10/12/ekonomika-otdelnogo-cheloveka>.
33. Hal'chyns'kyy A. *Ukrayins'ke koleso v strate-hiyi – tse te, choho nam ves' chas brakuye* [Ukrainian wheel strategy - that is what we always missing], Available at: http://gazeta.dt.ua/macrolevel/anatoliy-galchinskiy-ukrayinske-koleso-v-strategiyi-ce-te-chogo-nam-ves-chas-brakuye-_html
34. Jerhard L. *Polveka razmyshlenyy. Rechy y stat'y* [Half a century of reflection. Speeches and Articles], Moscow: Russyko: Ordynka, 1993, pp. 116–130.
35. Naumenkova S. *Visnyk NBU*, 2010, no. 1, pp. 8–13.

И. В. Колупаева, кандидат экономических наук, доцент (Харьковский торгово-экономический институт Киевского национального торгово-экономического университета). **Основы парадигмы регуляторной политики государства.**

Аннотация. Современное состояние украинской экономики требует определения тенденций, инструментов и разработки механизмов регуляторной политики государства. Для этого необходимо исследовать концепцию регуляторной политики и определить тенденции современной парадигмы регуляторной политики государства. Цель статьи – определение сущности парадигмы регуляторной политики государства и представления ее особенностей на современном этапе развития. В статье обобщены основные составляющие и понятия парадигмы как методологической модели анализа. На основе комплексного подхода определены основные признаки, свойства, категориальный ряд парадигмы и проанализированы особенности регуляторной политики государства на каждом этапе развития, определены особенности парадигмы современной регуляторной политики.

Ключевые слова: парадигма, парадигмальная модель, регуляторная политика, парадигма регуляторной политики, государственная регуляторная политика.

I. Kolupayeva, Cand. Econ. Sci., Docent (Kharkiv Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics). **Fundamentals of paradigm of regulatory policy.**

Summary. The current state of Ukrainian economy needs to identify trends, tools and to develop mechanisms of regulatory policy. It is necessary to investigate the concept of regulatory policy and to identify trends of modern paradigm of regulatory policy of the state. Determination of paradigm of regulatory policy and presentation of its features at modern stage of development. Overview main components and concepts of paradigm as a methodological model analysis. Based on an integrated approach key attributes, properties, categorical paradigm are identified; features of regulatory policy at every stage of development and peculiarities of the modern paradigm of regulatory policy are analyzed.

Keywords: paradigm, paradigmatic model, regulatory policy, paradigm of regulatory policy, state regulatory policy.